

Omroep Zender Museum

Opgericht augustus 2005

NIEUWSBRIEF nr. 14 maart 2011

Vrienden van het Omroep Zender Museum, hier ligt het veertiende nummer van de Nieuwsbrief voor u. In deze Nieuwsbrief het verslag van activiteiten in de afgelopen maanden.

Een boek

De vorige Nieuwsbrief is alweer 3 maanden geleden. Gebeurt er dan zo weinig? Nu dat niet, maar veel vond plaats achter de schermen. Waar we dan zo druk mee zijn? Met een boek!

Het OZM heeft in 2010 het plan opgevat om een boek te gaan maken over de geschiedenis van het uitzenden. Het uitzenden van radio en TV ten behoeve van de omroepen in Nederland.

Het allereerste begin van radio omroep in Nederland is al meer dan 90 jaar geleden. Vandaar de titel van ons boek.

90 jaar goed ontvangen

Met alleen een titel ben je er nog niet. Er is ook globaal vastgelegd wat in het boek moet komen. Hierover in een volgende Nieuwsbrief meer. Een onderwerp dat mogelijk in het boek komt staat verderop in deze Nieuwsbrief in de rubriek "In de schijnwerper".

Enkele vragen en antwoorden:

Wat wordt het formaat?	Ongeveer A4.
Hoe dik?	248 pagina's.
In kleur?	Ja, helemaal "full Color".
Uitvoering?	Met harde kaft.
Wordt het erg technisch?	Nee, het wordt geen zenderhandleiding. Er komen wel "weetjes" in.
En veel plaatjes?	Ongeveer 50% tekst en 50% afbeeldingen.
Is er wel genoeg informatie voor een boek?	Meer dan genoeg. We kunnen wel een serie boeken maken.
Wie is de uitgever?	Het Omroep Zender Museum.
Hoe ver is het nu?	De schrijver is volop bezig. De vormgever staat in de startblokken.
Wanneer is het klaar?	Eind oktober 2011
Wat kost het?	Heel veel!

Het boek gaat zoveel kosten dat we dat niet helemaal zelf kunnen betalen. Daarom hebben we gelukkig een 13 tal sponsors bereid gevonden om een financiële bijdrage te leveren. Zonder hen was het boek niet mogelijk en waren we nu niet zo druk met het vergaren van informatie uit onze archieven. Let op de volgende Nieuwsbrieven waar de voortgang wordt gemeld.

Radiovlooiemarkt Autotron

Op de zaterdag 12 maart gehouden 36^e Radiovlooiemarkt in het Autotron in Rosmalen had ook het OZM een kraam gehoord. Op deze manier kunnen we meer naamsbekendheid krijgen. Bezoekers konden gelijk inschrijven voor de Nieuwsbrief.

Radiovlooiemarkt

Ook hebben we allerlei overtollig (sloop) materiaal te koop aangeboden. Er waren erg veel kijkers en volgens de ervaren standhouders wat minder kopers dan gebruikelijk. Toch hebben we redelijk wat materiaal kunnen verkopen. De opbrengst gaat naar ons "boekenfonds".

Themadag

Op zondag 3 april is in het Rotterdams Radio Museum een themadag over 100 jaar draagbaar beeld en geluid. Ook is er een grote ruilbeurs. Voor meer informatie zie de website van het RRM:

www.rotterdamsradiomuseum.nl

Ook zonder themadag is het RRM zeker een bezoek waard. Een bijna eindeloze hoeveelheid radio's en TV's, platenspelers, recorders, maar ook computers en maritieme elektronica zijn voor de bezoekers uitgesteld.

DVB setup box

Een ruime verzameling ontvangers voor het Digitenne signaal hebben we al langer. Wat ontbrak was een manier om ze overzichtelijk te tonen. Met dit "meubelstuk" is ook dit stukje van ons museum overzichtelijker geworden.

Ontvangen donaties

Sinds december hebben we veel donaties ontvangen. Vooral door de verhuizing van KPN-BCS naar Hilversum. Naast documenten, posters, en kantoorinventaris kwam er ook wat apparatuur. Teveel om hier allemaal op te noemen.

Van Jaap de Groot kregen we het boek "Radio Techniek" uit 1936 van de toen bekende schrijver J. Roorda en dhr. Phillipi schonk diverse onderdelen en een voeding.

Daan Minderhoud gaf een HP audiogenerator model 205AG.

De HP audiogenerator in houten kast

Een dergelijke generator is vroeger gebruikt bij het onderhoud van de wereldomroepzenders in Lopik.

Bij het begin van de kleurentelevisie in 1967 was op elk TV zendstation een meetapparaat aanwezig voor het meten van de fase van het kleurensignaal. De hiervoor gebruikte Tektronix vectorscope type 526 miste nog in de verzameling van het OZM.

De Tektronix type 526 Vectorscope

In deze lacune is nu voorzien dankzij de bijdrage van het Rotterdams Radio Museum.

Alle gevers nogmaals hartelijk dank!

In de schijnwerper:

Wat is sterker, een vliegtuig of een tuidraad?

Een vliegtuig. Lees gevalletje tui-schade in Smilde 1968:

Op woensdag 14 augustus 1968 om 11.45 uur kwam een Amerikaanse straaljager, van het type "F-100 Super Sabre", in botsing met de zuidoostelijke boventui van de toren Smilde. De tuidraad brak op ca. 220 meter hoogte af. Door de voorspanning en het gewicht van de 2 tuien aan de noordwestelijke richting was er in de top van de mast een afwijking ontstaan van ca. 5 meter, maar de mast bleef staan. Het bovenste gedeelte van de gebroken tui, ongeveer 110 meter lang, schoot als een gebroken snaar over de westelijke tui. Hierdoor werden 15 FM-zendantennes geheel of gedeeltelijk beschadigd. Echter de

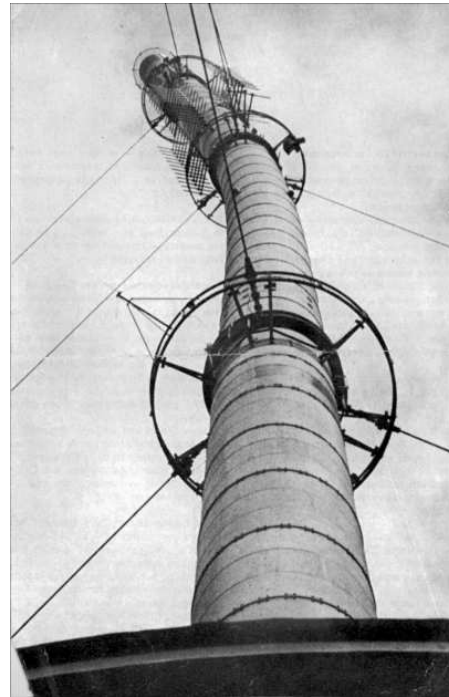
uitzendingen hadden weinig hinder van het ongeluk ondervonden. De torenchef sloeg direct alarm bij zijn baas in Lopik, van waar actie werd ondernomen om de mast te redden. Lopik lichte de nodige instanties in. Het gevechtsvliegtuig dat bestuurd werd door kapitein Smith, maakte samen met een tweede straaljager, bestuurd door kapitein Hall, een vlucht boven Drenthe. Mede door het slechte weer was kapitein Smith lager gaan vliegen. Kapitein Hall die iets waargenomen moet hebben, gaf net voor de botsing, via de boordradio, een reddingscommando aan kapitein Smith, maar het was te laat om de zuidoostelijke tuidraad nog te ontwijken, met een harde schok vloog de Sabre tegen de tuidraad van de mast. Kapitein Smith wist op dat moment niet wat er gebeurd was. Direct daarna richtte hij een noodoproep aan de vliegbasis Leeuwarden. Ook het "Military Air Traffic Control Centre" in Nieuw Millingen had de noodoproep door gekregen. Omdat het slecht weer was in het noorden, heeft het ATCC de beide piloten naar de vliegbasis Soesterberg geleid. Op de vliegbasis Soesterberg had men alles in gereedheid gebracht om de zwaar gehavende Sabre van kapitein Smith een zo goed mogelijke landing te laten maken. Na een geslaagde landing stonden beide straaljagers een half uur na het ongeluk weer aan de grond.

Kapitein Smith inspecteert de schade aan zijn toestel, een Amerikaanse Super-Sabre afkomstig van de basis Lakenheath.

Vanuit Lopik werd direct de hulp van de Antennebouwdienst van PTT ingeroepen om de mast te behouden. Ongeveer om 12.30 uur waren de voorbereidingen bij de Antennebouwdienst in Kootwijk reeds begonnen. Een uur later vertrok een ploeg van 9 man naar Smilde, kort daarop gevolgd door de vrachtwagen met materiaal en gereedschap. In de loop van de middag waren ook deskundigen aangekomen van de Rijksgebouwdienst, de Vries-robbè (de bouwer van de mast) en de Arbeidsinspectie. Ook was de antenneploeg uit Lopik gearriveerd. De weersomstandigheden waren die middag zeer slecht, regen en harde westelijke wind. Voor het overleg met alle partijen, over de aanpak, werd met behulp van een

theodoliet de uitwijking en het gedrag van de mast continu geobserveerd.

De masttop stond circa 5m uit het lood.

Na het overleg werd geconcludeerd dat er voorlopig geen gevaar bestond voor afbreken van de mast, maar de top moest zo snel mogelijk ontlast worden en voorzien worden van noodtuien. Besloten werd dat de antennebouwdienst direct de boventui, die de mast ongunstig belast, zou laten vieren en dat ze de volgende dag de in gereedheid gebrachte noodtui zouden aanbrengen. Ongeveer 30 uur na de botsing was de zuidoostelijk boventui vervangen voor een noodtui en was het actuele gevaar voor omvallen verdwenen. Hierna was de afwijking van de masttop nog ca. 3 meter. Op vrijdag 16 augustus was nog een tweede noodtui aangebracht, waarna de afwijking van de masttop nog ca. 1 meter was. Op 5 september werd nog een derde hulptui aangebracht. Ongeveer 3 weken na het incident was de mast weer voorzien van een voorlopige betrouwbare set tuien. Dankzij de inzet van veel deskundigheid en vakmanschap, werden twee klussen geklaard, één binnen een half uur voor de F-100 Super Sabre en één binnen drie weken voor de TV-mast Smilde.

Nieuwsbrief Stichting Omroep Zender Museum
 Redactie Rein Simonse en Peter Hogendonk
 Met bijdragen van: Jan Vroedsteijn en Rein Simonse.
 Foto's Rein Simonse

Wilt u reageren?

Mail naar nieuwsbrief@omroepzendermuseum.nl

Website: www.omroepzendermuseum.nl

Disclaimer: zie website OZM